

KRAJSKÝ ÚŘAD JIHOMORAVSKÉHO KRAJE

Odbor životního prostředí
Žerotínovo náměstí 3, 601 82 Brno

Č. j.:
JMK 39801/2024

Sp. zn.:
S – JMK 10906/2024/OŽP/Vyk

Vyřizuje/linka
Vykoukal/541 651 536

Brno
11.03.2024

OPATŘENÍ OBECNÉ POVAHY

Krajský úřad Jihomoravského kraje, odbor životního prostředí, jako věcně i místně příslušný orgán ochrany přírody a krajiny ve smyslu § 29 odst. 1) a § 67 odst. 1) zákona č. 129/2000 Sb., o krajích, podle § 171 zákona č. 500/2004 Sb., správního řád, a § 77a odst. 5 písm. f) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny (dále jen „zákon“), **v souladu s § 5b odst. 1-4 zákona** vydává toto opatření obecné povahy:

Článek I.

Předmět úpravy

Z důvodu prevence závažných škod na rybníkářství a za účelem ochrany jiných volně žijících živočichů **se stanovuje odchylný postup od zákazu úmyslně usmrcovat jedince kormorána velkého (*Phalacrocorax carbo*) stanoveného v § 5a odst. 1 písm. a) zákona.**

Článek II.

Oprávněné osoby

Odchylný postup se stanovuje pro

- Osoby oprávněné k rybníkářství podle zvláštního zákona¹;
- Osoby oprávněné k výkonu rybářského práva podle zvláštního zákona².

Článek III.

Místní okolnosti

Odchylný postup stanovený tímto opatřením lze uplatňovat v území, kde Krajský úřad Jihomoravského kraje vykonává státní správu v ochraně přírody a krajiny, kromě zvláště chráněných území včetně jejich ochranných pásem a ornitologicky významných lokalit uvedených v příloze č. 1 tohoto opatření, konkrétně na

- Rybnících a zvláštních rybochovných zařízeních podle zvláštního zákona³;

¹ Zákon č. 99/2004 Sb., o rybníkářství, výkonu rybářského práva, rybářské strážní, ochraně mořských rybolovných zdrojů a o změně některých zákonů (zákon o rybníkářství)

² Zákon o rybníkářství

³ Zákon o rybníkářství

b) V rybářských revírech podle zvláštního zákona⁴ a v jejich bezprostředním okolí.

Článek IV. Časové okolnosti

1. Odchylný postup stanovený tímto opatřením lze uplatňovat v období od 1. srpna stávajícího roku do 31. března následujícího kalendářního roku.
2. Na rybnících plůdkových, násadových a aktuálně nasazených rybnících hlavních (na prvním horku), kde hrozí zvýšené riziko vzniku škod, lze odchylný postup uplatňovat až do 15. dubna daného kalendářního roku za předpokladu, že oprávněná osoba do 31. března daného kalendářního roku oznámí, které rybníky do uvedených kategorií spadají.
3. Toto opatření lze uplatňovat i mimo období stanovené v odst. 1 a v maloplošných zvláště chráněných územích, pokud hrozí bezprostřední nebezpečí vzniku závažné škody a nedojde k ohrožení zájmů ochrany přírody chráněných zákonem. Může se jednat jen o zásah krátkodobý, který musí být zdejšímu orgánu ochrany přírody bezodkladně oznámen. S ohledem na minimalizaci rušení hnízdicích ptáků nelze přitom vstupovat do litorálních porostů rybníků.

Článek V. Podmínky uplatňování odchylného postupu

1. Usmrcování kormoránů velkých podle tohoto opatření lze uskutečnit jen v souladu s požadavky zákona o myslivosti⁵ a zákona na ochranu zvířat proti týrání⁶. Mohou jej provádět jen osoby oprávněné podle těchto zákonů lovem střílnou zbraní, mimo místa odpočinku kormoránů a při dobré viditelnosti a pouze v případě, že hejno tvoří nejméně 5 jedinců v dohledové vzdálenosti. Jednorázově lze ulovit maximálně 20 % jedinců v dohledové vzdálenosti. Nebude prováděn společný lov.
2. Usmrcení jedinci kormorána velkého musí být likvidováni v souladu s požadavky zvláštních předpisů⁷ nebo je lze poskytnout pro účely výzkumu a vzdělávání subjektu, který splňuje požadavky právních předpisů. Předtím je každý jedinec prohlédnut a v případě, že je kroužkován, bude kroužek uchován a odevzdán orgánu ochrany přírody do 30. června každého roku.
3. Usmrcení každého kormorána velkého je evidováno s uvedením údajů dle vzoru v příloze č. 2 tohoto opatření. Souhrnně je evidence o kormoránech usmrcených v období od 1. srpna do 31. března (15. dubna) odevzdána orgánu ochrany přírody každoročně do 31. prosince.

Článek VI. Platnost a účinnost

Odchylný postup stanovený tímto opatřením obecné povahy lze uplatňovat od 01.04.2024 do 31.03.2029.

⁴ Zákon o rybářství

⁵ Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti

⁶ Zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání

⁷ Zákon o myslivosti a zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon)

Článek VII.

Poučení

Do opatření obecné povahy a jeho odůvodnění může podle § 173 odst. 1 správního řádu každý nahlédnout u správního orgánu, který opatření obecné povahy vydal. Proti opatření obecné povahy nelze podle § 173 odst. 2 správního řádu podat opravný prostředek.

Článek VIII.

Odůvodnění návrhu

Ustanovení § 5b odst. 1 zákona zakládá možnost povolení odchylného postupu při ochraně ptáků od ochrany (zákazů) stanovené v § 5a odst. 1 zákona a stanovuje podmínky a důvody, za nichž je možné povolení vydat. Odchylný postup lze povolit, pokud neexistuje jiné uspokojivé řešení (řešení s nižšími dopady, šetrnější řešení) a je zároveň dán některý z důvodů uvedených v § 5b odst. 1 zákona (zde tedy důvod prevence závažných škod na rybářství a zájem ochrany jiných volně žijících živočichů). Respektován musí být rovněž celkový cíl Směrnice o ochraně volně žijících ptáků⁸, tedy zachování stavu populací volně žijících ptáků (z hlediska jejich početnosti a rozšíření v rámci areálu) a vydání odchylného postupu je také podmíněno dle § 45g zákona zabezpečením ochrany (nepoškozením) evropsky významných lokalit a ptačích oblastí, resp. zamezením dlouhodobého a soustavného vyrušování druhů, jež jsou jejich předmětem ochrany. Týká-li se odchylný postup blíže neurčeného okruhu osob, lze jej v souladu s § 5b odst. 4 zákona při splnění stanovených podmínek povolit též opatřením obecné povahy dle § 171 a násl. správního řádu. Krajský úřad Jihomoravského kraje jako příslušný správní orgán dle uvedeného § 5b odst. 4 zákona povoluje odchylný postup u kormorána velkého (ze zákazů jeho jedince úmyslně usmrcovat) v návaznosti na opatření obecné povahy vydané Ministerstvem životního prostředí č. j. 6462/ENV/14–381/630/14 dne 14. 2. 2014, jehož platnost končí 31. 3. 2024, a stanovuje odchylný postup pro další období. Přitom vychází z následujících důvodů a podmínek, které zůstávají i pro další řešené období bez významnějších změn.

Návrh tohoto opatření byl v souladu s ustanovením § 172 odst. 1 vyvěšen na úřední desce krajského úřadu od 22.01.2024 do 06.02.2024. Byl také rozeslán všem obcím na území Jihomoravského kraje s výjimkou těch, jejichž celý správní obvod leží uvnitř velkoplošných zvláště chráněných území, ke zveřejnění na úředních deskách obecních úřadů. Každý, jehož práva, povinnosti nebo zájmy mohou být tímto opatřením obecné povahy přímo dotčeny, byl podle § 172 odst. 4 správního řádu oprávněn u krajského úřadu uplatnit písemné připomínky k návrhu. Žádné připomínky v režimu citovaného ustanovení nebyly ke dni vydání tohoto opatření krajskému úřadu doručeny.

Vlastníci nemovitostí, jejichž práva, povinnosti nebo zájmy související s výkonem vlastnického práva k nemovitostem mohou být tímto opatřením obecné povahy přímo dotčeny, měli možnost podle § 172 odst. 5 správního řádu proti návrhu podat písemné odůvodněné námitky ve lhůtě 30 dnů od jeho zveřejnění. Tato lhůta v daném případě uplynula dne 06.03.2024 a krajský úřad během ní neobdržel žádné námitky k návrhu opatření obecné povahy v režimu citovaného ustanovení.

⁸ Směrnice evropského parlamentu a rady 2009/147/ES ze dne 30.11.2009, o ochraně volně žijících ptáků

ZÁKLADNÍ VÝCHODISKA

Kormorán velký (*Phalacrocorax carbo*) je evropským druhem ptáka, u něhož došlo od konce 60. let 20. století k výraznému populačnímu nárůstu a expanzi v rámci areálu. Velikost evropské populace je dnes odhadována na 800 000-1 200 000 ex., trend je stoupající (BIRDLIFE INTERNATIONAL 2023⁹). Mezi faktory umožňující tento nárůst se nejčastěji řadí zlepšení kvality životního prostředí (odeznění vlivu používání DDT a dalších látek i celkové zlepšení kvality vod), zvýšení úživnosti vnitrozemských a litorálních vod (zvýšení intenzity produkce akvakultury v průběhu 20. stol. apod.), legislativní ochrana tohoto druhu na území většiny států Evropy a v neposlední řadě i změna klimatických podmínek a charakteristik toků (nezamrzání řek – vliv přehradních nádrží, lidských sídel, regulace a další zásahy do koryt toků apod.).

Na území České republiky se nenachází žádná významná hnízdní populace (hlavní hnízdiště kormorána velkého se nacházejí především na pobřeží Baltského a Severního moře) - v ČR hnízdí cca 300 párů a tento počet zůstává dlouhodobě prakticky beze změn. Česká republika je však významnou migrační cestou pro ptáky ze severozápadní, ale částečně i severovýchodní Evropy. S ohledem na dostupnost zdrojů potravy došlo nejprve ke zvýšení počtu transmigrantů lovících ryby na rybochovných zařízeních a postupně i k nárůstu zimujících kormoránů, kteří vyhledávají především nezamrzající řeky prakticky po celém území. Podle výsledků mezinárodního sčítání vodních ptáků dosahuje v posledních letech početnost kormorána v České republice v zimních měsících 10 000 - 15 000 jedinců a k tomu se přidává proměnlivý, avšak značný počet (tisíce až desetitisíce) jedinců na podzimním a jarním tahu.

Z hlediska vlivu na rybí společenstva a výše škod na rybářství tak může docházet k postupné kumulaci dopadů i na místech s relativně nízkým aktuálním počtem zjištěných jedinců kormorána velkého. V průběhu tahu a zimování se jedinci a tažná hejna v území pružně přemísťují-pokud zamrznou stojaté vodní plochy, zvyšuje se predanční tlak na nezamrzlých tocích. To se může v případě, že tyto podmínky trvají delší dobu, projevit negativně na rybích společenstvech a vést k jejich devastaci. Udává se, že jeden kormorán, v závislosti na velikosti a podmínkách, spotřebuje denně 150-600 g ryb (některé zdroje uvádějí až 700 g) a část ryb může být během lovu napadena, stresována a zraněna (v rámci provedených studií se počet poškozených ryb v obsádce pohyboval od 1 % do 47 %).

Na základě vyčíslení náhrad škod způsobených kormoránem velkým na rybách poskytovaných dle zákona č. 115/2000 Sb., o poskytování náhrad škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy, lze dovozovat ekonomický rozsah škod na rybářství, resp. rybochovných zařízeních – v posledních letech se v Jihomoravském kraji jednalo o částku ve výši cca 7 500 000 Kč ročně. Vzhledem ke skutečnosti, že žádost o náhradu uplatňovala pouze část subjektů, jsou souhrnné škody na rybách v rybochovných zařízeních vyšší. Navíc, ke snížení škod v minulém období přispívala možnost eliminace kormoránů na základě opatření obecné povahy vydaného MŽP a rovněž dotační příspěvek vyplácený za usmrcené jedince. Dopady na jednotlivé provozovatele se sice liší (v závislosti na lokalizaci rybochovných zařízení ve vztahu k oblastem, kde dochází k nejvyšší koncentraci protahujících a zimujících kormoránů, v závislosti na druhu obsádky, meziročně v závislosti na délce trvání ledové pokrývky na rybnících a na dalších faktorech), ale v případě

⁹ BIRDLIFE INTERNATIONAL, 2003: Species factsheet: *Phalacrocorax carbo*. Downloaded from <http://datazone.birdlife.org/species/factsheet/great-cormorant-phalacrocorax-carbo> on 20/11/2023.

dlouhodobější přítomnosti kormoránů na rybochovném zařízení může v závislosti na podmínkách a druhu obsádky docházet ke vzniku závažných škod již při nízké početnosti hejn (pod 10 jedinců).

V podmínkách jižní Moravy je s ohledem na akční rádius tažných hejn kormoránů riziko vzniku škody na většině rybochovných zařízení a téměř na všech tocích s parametry umožňujícími kormoránům lov ryb. Jde o jednu z nejvýznamnějších tahových zastávek vodních ptáků (a tedy i kormoránů) na území ČR a s tím souvisí také dopad na rybníční hospodaření i společenstva (především menších a středně velkých) vodních toků. Narušování skladby rybích společenstev a zastoupení jednotlivých druhů je zásadní především na technicky upravených částech toků, ve výpustných tratích vodních nádrží s ovlivněným teplotním režimem apod.

DŮVODY A PŘEDPOKLADY PRO POVOLENÍ ODCHYLNÉHO POSTUPU DLE § 5B Odst. 1 ZÁKONA

1. Neexistence jiného uspokojivého řešení

Na základě dosavadních zkušeností i provedených studií (včetně evropských projektů REDCAFE: Reducing the Conflicts between Cormorants and Fisheries on a pan-European scale a INTERCAFE: Interdisciplinary Initiative to Reduce Pan-European Cormorant- Fisheries Conflicts) je zřejmé, že neletální ochranná opatření, jako např. použití sítí apod., je možné pouze u menších, zpravidla intenzivních rybochovných zařízení (sádky aj.) a další metody (pochůzky, akustické a vizuální plašiče) jsou rovněž využitelné jen v omezené míře (opět spíše na menších vodních plochách). Některá opatření, zejména akustické plašení (s použitím plynových děl apod.), mohou naopak představovat významnější rušivý faktor pro jiné druhy ptáků a dalších živočichů, než je běžný lov. Na vodních tocích nelze z hlediska efektivity, ceny a pracnosti neletální metody prakticky uplatnit. I přes tuto praktickou neexistenci vhodných neletálních metod je však vhodné veškerá opatření (ať již usmrcování či plašení) doplnit prostředky ke zvýšení ochrany ryb, jako je instalace pontonových úkrytů pro ryby ve vodních nádržích (rybnících), tvorba břehových úkrytů, zachovávání litorálních porostů či zvyšování celkové morfologické pestrosti vodních toků.

2. Důvod prevence závažných škod na rybářství

Škodu v rybářství je možné vnímat ve dvou úrovních, a to jako škodu v rybníkářství či akvakultuře a škodu ve volných vodách (revírech). Přímá majetková škoda na rybách vzniká pouze při hospodaření v oblasti rybníkářství (resp. v uzavřených vodách obecně). Škodou v rybářství ve volných vodách (na vodních tocích) není samotná škoda na rybách (ty nejsou předmětem vlastnictví), ale mohou to být náklady, které poškozený ze svého majetku vynaložil zbytečně, aniž se s nimi dostavil očekávaný výsledek, či které musel použít na reparaci stavu vyvolaného škodnou událostí (marně vynaložené náklady). Takovými zbytečnými náklady mohou být např. výdaje, které subjekt rybářského práva vynaložil ze svých prostředků na doplnění stavu ryb (zarybnění) ve vodních tocích, v nichž vykonával rybářské právo, přestože k rybám samotným vlastnické právo nemá (více viz rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 25 Cdo 540/2003, 25 Cdo 3206/2007 a 25 Cdo 3961/2009). Při zohlednění základních východisek pro hodnocení důvodů pro povolení odchylného postupu uvedených v návrhu doporučení Evropské komise „Great Cormorant: Derogations under the article 9 of the Birds Directive“ a s ohledem na výše popsany stav, tedy skutečnost, že počet tažných a zimujících kormoránů v ČR je setrvale vysoký a oblast jižní Moravy je dlouhodobě oblíbeným cílem tažných hejn kormoránů, je zřejmé trvalé (dlouhodobé) riziko vzniku škod v produkčním rybářství i v rybářských revírech na území Jihomoravského kraje. Predační tlak

kormorána velkého na rybí společenstva vodních toků se významně projevuje především ve spojení se zhoršeným stavem prostředí (upravené toky s nedostatkem úkrytů, úseky pod vodními díly s pozmeněným teplotním režimem a zvýšenou koncentrací ryb apod.). Rybářské hospodaření v revírech je však ovlivňováno i tam, kde dochází k predaci citlivých a rybářsky významných druhů.

3. Zájem ochrany (jiných) volně žijících živočichů

Vzhledem k potravnímu zaměření kormorána velkého, který je prakticky striktním ichtyofágem, může dojít v důsledku predace hejny kormoránů k ohrožení jednotlivých druhů ryb (byť vzhledem k potravnímu oportunistu kormorán konzumuje nejsnáze dostupné, a tedy zpravidla nejhojnější druhy) a narušení rybích společenstev. Druhotně mohou být ovlivněny potravní konkurenti kormorána, případně organismy vázané životním cyklem či jiným způsobem na ryby (např. vodní mlži). Zájem na ochraně pak spočívá především v zachování původních, přirozeně se rozmnožujících ryb ve vodních tocích a rybích společenstev, v nichž se vyskytují typické druhy ryb pro jednotlivá rybí pásma, které jsou součástí ekosystému vodního toku. U jednotlivých druhů ryb (případně jiných organismů) lze za zájem ochrany přírody považovat především zachování zvláště chráněných a vzácných druhů, případně druhů, u nichž je narušena přirozená obnova populací (do značné míry např. u pstruha potočního nebo lipana podhorního) a mohlo by tak u nich zvýšeným predčním tlakem kormorána velkého dojít k výrazným ztrátám. Dalším zájmem ochrany přírody může být ochrana těch částí vodních toků, kde predace kormoránů může nepříznivě ovlivnit stav předmětu ochrany maloplošných zvláště chráněných území nebo evropsky významných lokalit.

4. Naplnění § 45g zákona a respektování cíle Směrnice 2009/147/ES o ochraně volně žijících ptáků

Naplnění požadavku stanoveného § 45g zákona bylo zvažováno ve vztahu k ptačím oblastem a evropsky významným lokalitám na území Jihomoravského kraje, a to především k těm územím, kde by odstřelem kormoránů mohlo dojít k rušení předmětů ochrany citlivých k této formě plašení (jiné dopady činnosti kromě rušení střelbou se vzhledem ke skutečnosti, že nepůjde o nijak soustavnou a hromadnou aktivitu, která by mohla např. poškodit biotopy, nepředpokládají). Z účinnosti tohoto opatření obecné povahy proto byly vyloučeny vybrané ornitologicky významné lokality uvedené v příloze č. 1 (mezi nimiž je řada ptačích oblastí a evropsky významných lokalit či jejich částí). Uplatňování odchylného postupu stanoveného tímto opatřením obecné povahy je rovněž omezeno v maloplošných zvláště chráněných územích, čímž je zajištěno omezení rušení v řadě dalších lokalit podstatných z hlediska ochrany dalších druhů ptáků, jež jsou předměty ochrany ptačích oblastí.

Vzhledem ke skutečnosti, že na základě dlouhodobého sledování stavu vodních ptáků v Jihomoravském kraji není nepříznivý vliv dosavadního odstřelu kormoránů prokazatelný (významnější je případně rušení střelbou v rámci lovu myslivecky obhospodařovaných druhů) a nepředpokládá se ani žádné skokové navýšení odstřelu (s ohledem na náročnost lovu kormorána), je uvedené územní omezení, spolu se stanoveným termínem pro uplatňování odchylného postupu v rámci kalendářního roku (převážně mimo období hnízdění) a s dalšími podmínkami stanovenými v čl. IV., možné považovat za dostatečné k vyloučení dlouhodobého a soustavného vyrušování druhů, jež jsou jejich předměty ochrany ptačích oblastí. Obdobná úvaha platí v případě předmětů ochrany evropsky významných lokalit, v nichž lze z hlediska rušení střelbou v okolí vodních toků a ploch považovat za nejvíce citlivý druh vydru říční. Zde, kromě omezení v maloplošných chráněných územích, přispěje ke snížení možných dopadů také denní doba stanovená k lovu na

rybnících v souladu s § 45 odst. 1 písm. m) zákona o myslivosti (tedy vyloučení lovu za noci, resp. v době hodinu po západu slunce až do hodiny před východem slunce).

Plnění cíle Směrnice 2009/147/ES o ochraně volně žijících ptáků, tedy zachování stavu populací volně žijících ptáků (z hlediska jejich početnosti a rozšíření v rámci areálu), nebude v případě kormorána velkého tímto opatřením obecné povahy dotčeno. Stav evropské populace kormorána velkého je z hlediska početnosti příznivý (rostoucí) a ani dosavadní odstřel prováděný v jednotlivých členských státech EU trend růstu početnosti neomezil. Tento odchylný postup tedy nebude mít, za předpokladu zachování stanovených podmínek, na celkovou početnost populace zásadní dopad (to je zajištěno i stanovením 20 % početního limitu pro odstřel). Vzhledem ke skutečnosti, že odchylný postup stanovený tímto opatřením obecné povahy nezasahuje nijak zásadně do hnízdního období, nepředpokládá se ani omezení hnízdního rozšíření kormorána velkého na území ČR, resp. Jihomoravského kraje, kde jsou tradiční hnízdiště situována v maloplošných zvláště chráněných územích (zejména NPR Lednické rybníky a PR Věstonická nádrž) - stav druhu bude tedy zachován i z hlediska areálu jeho rozšíření.

PODMÍNKY A OKOLNOSTI UPLATŇOVÁNÍ ODCHYLNÉHO POSTUPU

S ohledem na požadavky kladené na obsah rozhodnutí (a tedy i opatření obecné povahy) v § 5b odst. 3 zákona, nezbytnost zajištění souladu s jinými ustanoveními zákona i jinými předpisy a zajištění plnění výše uvedeného cíle Směrnice 2009/147/ES jsou v tomto opatření obecné povahy uvedeny podmínky pro jeho uplatňování. Podle požadavků § 5b odst. 3 zákona obsahuje toto opatření následující údaje a podmínky:

- **Označení druhu**-tento odchylný postup se vztahuje pouze na druh kormorán velký (*Phalacrocorax carbo*).
- **Množství** - počet jedinců, které je možné odstřelit, je tímto odchylným postupem stanoven relativní hodnotou, konkrétně je povolena možnost odlovu maximálně 20 % jedinců z hejna, resp. v dohledové vzdálenosti z místa odstřelu. Toto množství by mělo být dostatečné k zajištění prevence vzniku závažných škod na jednotlivých lokalitách (z dosavadní zkušenosti je zřejmé, že úspěšnost odlovu nebývá vyšší než 10 % z hejna) a zároveň ve vazbě na celkový stav evropské populace druhu zabezpečí, že nedojde k porušení cílů Směrnice 2009/147/ES. Hranice 20 % umožňuje provést odstřel (a zaplašení) i zcela malých hejn čítajících pět jedinců. Škody způsobené nižším počtem jedinců nebo jen jednotlivě lovicími ptáky nepovedou ke vzniku závažné škody ani nepředstavují ohrožení pro ostatní volně žijící živočichy.
- **Prostředky a způsob odchyty či zabíjení** - vzhledem k tomu, že kormorán velký je zvěř podle zákona o myslivosti, je v čl. V. tohoto opatření obecné povahy možnost odlovu vázána na osoby oprávněné dle zákona o myslivosti a na použití střelné zbraně v souladu s tímto zákonem, který stanovuje další podrobnosti postupu (§ 45 odst. 1 zákona o myslivosti např. vymezuje zakázané způsoby lovu včetně stanovení denní doby lovu zvěře s podrobnější specifikací u vybraných druhů atp.). Samotný lov je pak možný za splnění dalších podmínek stanovených zákonem o myslivosti (povolení dle § 39, popř. § 41 - viz též dále).
- **Důvody pro povolení odchylného postupu dle § 5b odst. 1 zákona** - prevence závažných škod na rybářství a současně účel ochrany (jiných) volně žijících živočichů (k důvodům povolení viz výše).

- **Časové okolnosti** jsou vymezeny jednak dobou platnosti tohoto opatření obecné povahy (dle čl. VI. je omezena na 5 let), a dále jsou ve vztahu k riziku vzniku škod vztaženy k období od začátku do konce období migrace a zimování kormoránů na našem území. Zvolen byl rozsah pokrývající úplný počátek tahu v průběhu srpna, přes celé zimní období až do konce března. Jarní tah v některých letech doznívá i v průběhu měsíce dubna, kdy již plně probíhá hnízdění mnoha druhů ptáků, a existuje tak vysoké riziko jejich rušení. Proto byla aplikace odchylného postupu v měsíci dubnu daného kalendářního roku umožněna pouze na hospodářsky nejcitlivějších plůdkových a násadových rybnících a jen do 15.04. Jednotlivé případy, kdy by bezprostředně hrozil vznik závažných škod pozdně táhnoucími jedinci, bude možné řešit postupem uvedeným v čl. IV. tohoto opatření. S ohledem na minimalizaci rušení hnízdících ptáků nelze přitom vstupovat do litorálních porostů rybníků. Další časové okolnosti vyplývají z § 45 zákona o myslivosti.
- **Místní okolnosti** jsou dány jednak celkovým vymezením, které je vztaženo ke správnímu území, pro které je opatření vydáváno, a pak specifikací k jednotlivým typům ploch (rybníky, rybářské revíry a jejich okolí), na nichž může docházet ke vzniku škod nebo dopadům predace kormorána na jiné druhy živočichů. Pro celkové vymezení území byla zvolena hranice správního obvodu Jihomoravského kraje s tím, že odchylný postup se nevztahuje na území, kde Krajský úřad Jihomoravského kraje není orgánem ochrany přírody. Jsou to Národní park Podyjí (včetně ochranného pásma), CHKO Bílé Karpaty, Moravský kras a Pálava, národní přírodní památky a národní přírodní rezervace (včetně ochranných pásem) a vojenský újezd Březina. Toto opatření obecné povahy se dále nevztahuje na maloplošná zvláště chráněná území, protože v nich platí různé bližší podmínky ochrany. Případy bezprostředně hrozících závažných škod lze však i zde řešit v souladu s čl. IV. Z důvodu ochrany jiných druhů ptáků je uplatňování odchylného postupu dle tohoto opatření vyloučeno ve vyjmenovaných ornitologicky významných lokalitách (příloha 1). Obecně platí, že v územích, na která se toto opatření obecné povahy nevztahuje, lze po zvážení všech okolností vydat odchylný postup místně příslušným orgánem ochrany přírody dle § 5b odst. 1 zákona jako individuální správní akt.
- **Kontrola** - závěrečné podmínky uvedené v čl. V. tohoto opatření obecné povahy upřesňují způsob naplnění povinnosti stanovené v § 5b odst. 5 zákona. Vyžadováno je, aby každý, kdo uplatňuje odchylný postup, nahlásil příslušnému orgánu ochrany přírody vždy k 31.12. každého roku provedené zásahy. Předávání těchto údajů je vztaženo vždy k předchozímu období dle čl. IV. odst. 1, resp. odst. 2, a to souhrnně za jednu ucelenou „sezónu“. Nejpozději k 31.12. se tedy předávají údaje za období od 01.08. předchozího roku do 31.03., resp. 15.04., daného roku. Podmínky specifikují, co má být zaznamenáváno, aby pak bylo možné vyhodnocovat účinnost vydaného opatření obecné povahy a mohla být rovněž plněna reportingová povinnost vyplývající z předpisů EU. Evidence údajů je rovněž nástrojem kontroly naplňování odchylného postupu, která musí být stanovena dle § 5b odst. 3 písm. d) zákona. Za účelem efektivního využití usmrčených kormoránů k vědeckým účelům musí být každý usmrčený jedinec osobou provádějící odstřel prohlédnut, zda není kroužkován, a v případě nálezu kroužku musí být zajištěno jeho předání spolu s údaji o místě a datu nálezu příslušnému orgánu ochrany přírody (který je pak předá národnímu koordinátorovi programu sledování ptáků, jímž je Kroužkovací stanice Národního muzea). Údaje z odevzdaných kroužků poslouží k bližšímu poznání biologie druhu, zejména původu jedinců, kteří byli na území ČR odstřeleni.

S ulovenými jedinci kormoránů lze nekomerčně nakládat, tzn. je držet za účelem jejich likvidace v souladu se zákonem o myslivosti a veterinárním zákonem. Zákon, resp. § 5a totiž neobsahuje zákaz nakládání s mrtvými jedinci obecně chráněných ptačích druhů pro nekomerční účely. Z hlediska zákona není vyloučena ani jejich konzumace, byť ta není v ČR tradiční. Omezeno také není případné nakládání s kadávery za účelem výzkumu a vzdělávání, které může poskytnout cenné údaje o druhu (např. sledování potravních preferencí, parazitologie aj.) Naopak § 5a odst. 2 je zakázáno komerční využívání, tj. s mrtvými jedinci či výrobky z nich nakládat za účelem prodeje. Z tohoto zákazu tímto opatřením výjimka v podobě odchylného postupu stanovena není. Kromě uvedených podmínek je stanoven způsob dalšího nakládání s ulovenými jedinci.

Povolení odchylného postupu ve vztahu k zákonu o myslivosti

Vzhledem ke skutečnosti, že kormorán velký je podle § 2 písm. c) zákona o myslivosti, zařazen mezi zvěř, je možné odchylný postup stanovený tímto opatřením uplatňovat jen při současném splnění požadavků dle tohoto zákona. Lov kormoránů lze tedy vykonávat pouze prostřednictvím osob oprávněných podle zákona o myslivosti a za předpokladu jeho povolení také příslušným orgánem státní správy myslivosti dle § 39, resp. § 41 (v případě nehonebních pozemků). Při vlastním lovu pak musí být dodrženy, kromě podmínek stanovených tímto opatřením (jež z části podmínky zákona o myslivosti reflektují, např. z hlediska denní doby lovu atp.), také další požadavky a podmínky, jako jsou odpovídající způsoby lovu (dle § 45 zákona o myslivosti) atp.

Ostatní

Stanovení odchylného postupu určené tímto opatřením obecné povahy nenahrazuje jiná povolení či rozhodnutí potřebná podle zákona (např. tam, kde by docházelo odstřelem kormoránů k rušení jiných ptáků či zvláště chráněných druhů nebo tam, kde je nezbytné povolení ke vstupu do zvláště chráněného území) nebo jiných právních předpisů.

Rozhodnutí o odchylném postupu vydaná dosud v jednotlivých správních řízeních podle § 5b odst. 1 zákona nejsou, s ohledem na ochranu dříve nabytých práv oprávněných osob, dotčena a tyto osoby se řídí podmínkami stanovenými v příslušných rozhodnutích až do konce jejich platnosti. Následně mohou postupovat podle tohoto opatření obecné povahy.

Toto opatření se vydává s účinností do 31.03.2029 (tj. na 5 let s přesahem do konce tahu kormoránů v daném roce), a to s ohledem na možnost a potřebu opakovaného vyhodnocení účinků uplatňování vydaného povolení.

Poučení o opravných prostředcích

Proti tomuto opatření nelze podle § 173 odst. 2 správního řádu podat opravný prostředek. Jeho soulad s právními předpisy lze podle ustanovení § 174 odst. 2 správního řádu posoudit v přezkumném řízení, které může být zahájeno nejpozději do jednoho roku od účinnosti opatření.

Elektronický podpis: 11.3.2024

Certifikát autora podpisu:

Jméno: Ing. Mojmír Pehal

Vydal: PostSignum Qualified CA 4

Platnost do: 4.4.2024 10:28 +02:00

Ing. Mojmír Pehal

vedoucí odboru

Příloha č. 1 - Seznam ornitologicky významných lokalit, na které se dle čl. III opatření obecné povahy nevztahuje odchylný postup

1. Ptačí oblast Soutok – Tvrdonicko
2. Ptačí oblast Bzenecká Doubrava – Strážnické Pomoraví
3. EVL Niva Dyje
4. EVL Vrbovecký rybník
5. EVL Úvaly
6. řeka Dyje od hráze Znojenské přehrady po hranici s Rakouskem (v k. ú. Dyjákovice)
7. řeka Dyje od silničního mostu v Drnholci po Horní nádrž VDNM
8. řeka Morava od mostu Rohatec po vtok Salajky (Staré Moravy) pod Hodonínem
9. Mlýnský náhon Rajhrad - Vojkovice
10. Miroslavský rybník
11. Suchohrdelský rybník (Suchohrdly u Miroslavi)
12. Litobratřický Prostřední a Dolní rybník
13. Pouzdřanský rybník (kromě odlovu z hráze, který lze za podmínek stanovených tímto opatřením provádět)
14. Horní a Dolní Mušlovský rybník

Rozdělovník:

1. Zveřejněno na úřední desce Krajského úřadu Jihomoravského kraje
2. Do datové schránky jako příloha žádosti ze dne 11.03.2024, č. j. JMK 39803/2024, obcím na území Jihomoravského kraje s výjimkou obcí Malá Vrbka (okres Hodonín), Nová Lhota (okres Hodonín), Ostrov u Macochy (okres Blansko), Radějov (okres Hodonín), Rudice (okres Blansko) a Suchov (okres Hodonín)